

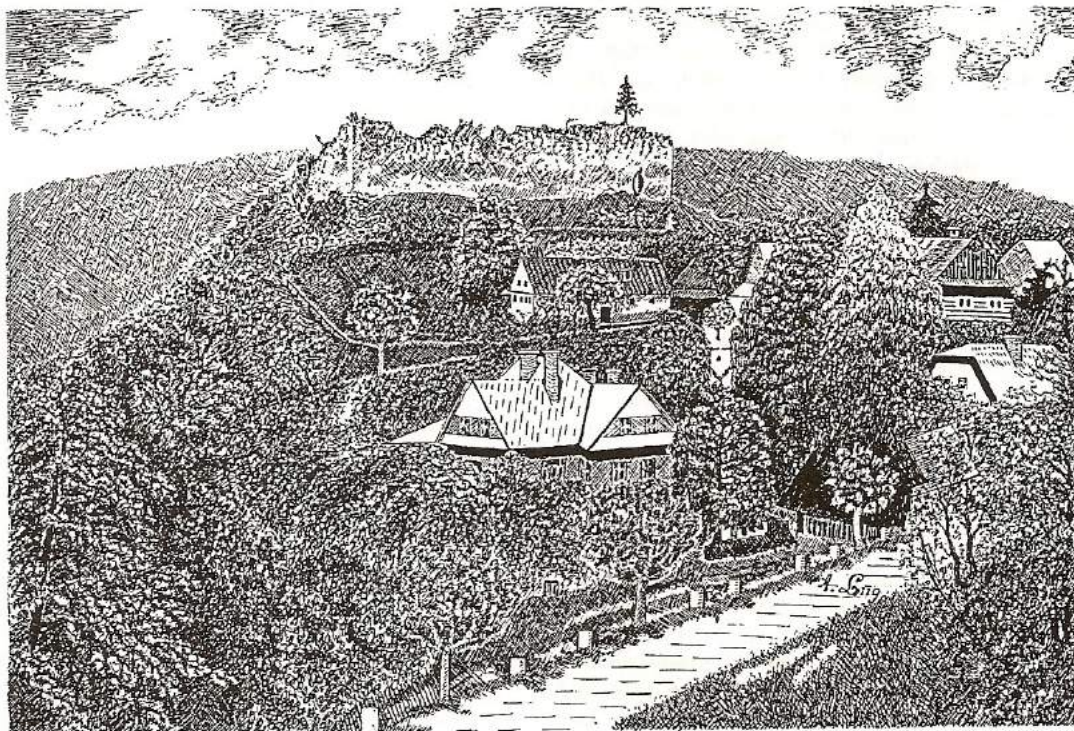

Sborové listy

Příležitostník Sboru pro záchranu hradu Lanšperka

Číslo 1

Červenec 1996

Vážení čtenáři,

o vydávání Sborových listů, příležitostníku, rozhodla správní a dozorní rada Sboru pro záchranu hradu Lanšperka. Důvodů bylo hned několik. Snad tím nejdůležitějším byla chuť do práce, vyzkoušet opět něco užitečného a nového. Dalším argumentem je nejen propagace, ale i lepší informovanost o dění ve Sboru, aktuální seznamování s umem našich členů a příznivců. Příležitostník nás postupně naučí třibení názorů, trochu nás donutí dále studovat a lépe se dívat kolem sebe. Prostor bude věnován i nejnovějším poznatkům z lanšperského hradu. Jelikož nejsme jediní, své místo zaujmou i zprávy z ostatních středověkých památek, které chátrají a kterým se stejní „blázni“ snaží pomoci. Stranou by nemělo zůstat ani území bývalého lanšperského a lanškrounského panství. Historické regionální zajímavosti zcela jistě obohatí nabídku.

Sborové listy budou s nadhledem bránit hrad Lanšperk proti lidské hlouposti a omezenosti. Celý projekt by nebyl možný bez pochopení a podpory Nadace A, která tímto začala pomáhat regionálnímu sdružení a plní tak svou do jisté míry nezastupitelnou úlohu.

Přejme si jen, aby se nám náš záměr vydařil.

První pracovníci Sborových listů:

Redakční rada: Doc. Ing. Ladislav Maixner, CSc., Ing. Libor Kubišta, Bc. Daniel Kamas

Jazyková korektura: Mgr. Eva Biedermanová

Technická redakce: Ing. Libor Kubišta, Bc. René Klimeš, Mgr. Radim Dušek

Hrad Lanšperk - objekt i subjekt dějin

Na loňské slavnosti Lanšperk 95 zazněl z úst Mgr. Věry Sekotové zajímavý příspěvek o předchůdci nynějšího Sboru pro záchranu hradu Lanšperka. Protože řadu lidí zaujal, rozhodli jsme se uveřejnit jeho plný text.

Turistický průvodce z roku 1921 napsal o hradu Lanšperku, že je „nejoblíbenějším výletním místem Ústeckých“. Doporučoval tři trasy, kterými se z Ústí chodilo: cesta pěšky přes Černovír a Čertovu brázdou byla v průvodci nazývána cestou romantickým údolím. Další a delší cesta vedla přes pole, kolem Pánova kříže do lesů, a blízko Lanšperka se v lesích setkávala s cestou od Černovíru. Těm pohodlnějším Průvodce nabízel cestu vlakem do stanice, dnes Lanšperk, návštěvu zahradní restaurace „Pod hradem“ a potom cestu nahoru na hrad.

Mnoho generací Ústeckých putovalo na své první školní výlety na Lanšperk. Později tam chodili s rodiči na nedělní výlety. Romantická zřícenina a krásný výhled na panorama Orlických hor lákaly mladší i starší.

Kulaté výročí je příležitostí k zamýšlení jaké pohnutky vedly k založení původního Sboru.

Ústečtí obyvatelé věděli, že poddanské město Ústí mělo na hradě Lanšperku svou vrchnost, někteří měli i více znalostí - např. že na lukách pod hradem byli Ústečtí povinni vykonávat ruční robotu a to sušit sena.

Hrad lákal svou romantikou. Však mu také hned v prvním čísle Ústeckých Letopisů v roce 1937 věnovali pozornost. Byl tam uveřejněn článek, který měl jako motto báseň Jaroslava Vrchlického „O zřícenině, což jste v proudu věků“. Pokračoval pak popisem hradu a jeho majitelů a obdivně popisoval jeho minulost. Podle tohoto zpracování pak v létě roku 1937 Muzejní a letopisecká komise umístila na hradě tabuli s jmény všech držitelů hradu.

Stupňující se napětí nejenom ve střední Evropě, ale i v naší zemi se odrazilo i v práci Muzejní a letopisecké komise města Ústí. Ta začala od roku 1937 vydávat Letopisy kraje a města Ústí. Chtěli v nich usilovat o to, aby „lidem, jako tvůrcům naší státní a národní samostatnosti, byla velká minulost národa nepřeborným zdrojem vědění a síly k největším a nejtěžším pracem pro vlast a národ doma i za hranicemi“.

V posledním čísle Letopisů ročníku 1937 se poprvé objevuje hypotéza, že první kolonizace na Ústecku byla česká a Lanšperk byl vždy ryze český. Naproti tomu o sousedním německém Černovíru Jindřich Nygrin napsal, že není doba daleká a zmizí německý náter Černovíru, který byl a bude zase českým. Když se podíváme na tuto hypotézu z hlediska doby, kdy lidé cítili ohrožení ze strany Německé říše, je pochopitelná. Ale na druhé straně je nutné říci, že zachází s historií velmi nešetrně. Obsluhuje se v ní totiž podle své momentální potřeby. Pro všechny generace

platí, že si musí být vědomi toho, že dotvářet historické prameny nelze.

Události roku 1938 měly pro Ústí svou specifikou. Město se v důsledku Mnichova octlo na jakémsi ostrově, ze tří stran obklopeném územím Sudet.

Muzejní a letopisecká komise zrychlila své průzkumné práce. Horlivě si pořizovala z Archivu země České v Praze výpisy ze staré pozemkové knihy lanšperského panství. Zároveň se v letopisech snažila povzbuzovat své spoluobčany. V prosinci roku 1938 dali do Letopisů verše: „Ať se moře pěni-v krvi proudu rudém,-vzdorní, nezlomení,-byli jsme a budem.“

Časně ráno 15.března 1939 potvrdily rozhlasové přijímače to, co čeští lidé tušili a čeho se hrozili. Německá armáda obsadila Čechy a Moravu. Během roku byla ve městě nálada stále stísněnější.

Většina českého obyvatelstva německý režim nenáviděla, ale zároveň potřebovala povzbuzení. Redakce Letopisů se v této situaci řídila heslem „Moc psaného slova má sílu“. A tak na začátku roku 1940 vyzvala čtenáře, „aby znalosti minulosti poznal sám sebe a přes úskalí a zloby doby došel k svým cílům a ideálům“. Vyslovili přání, aby čtenáři letopisů byli „v srdcích a duších puzeni ušlechtilou láskou k pravdě, právu a spravedlnosti, vlasti a národu - drahé otčině - krví a popelem předků prosycené“.

Z písemných dokladů víme, že 800 ústeckých rodin Letopisy kupovalo a čerpalo z nich své znalosti, ale i povzbuzení. Možná si odpovídali na otázku, kterou jim Letopisy položily: Své vlasti neznaje běh i jsi-li ty Čech?

Není divu, že tyto výzvy neunikly pozornosti okupačních německých úřadů a Letopisy byly v roce 1941 zakázány. A tak z Ústí zmizel jeden ze zdrojů duševní podpory strádajících lidí. Komise hledala náměty, které by přinášely lidem naději a povzbuzení. V tomto okamžiku začínají zdůrazňovat, že hrad Lanšperk byl sídlem české šlechty a spoluvytvářel české dějiny.

Členové Letopisecké komise využívali různých příležitostí k propagaci hradu Lanšperka. Ten byl vlastně jedním z mála míst, které městu Ústí, obklopenému Sudety, zůstalo přístupným. Začala se objevovat sdělení „Procházíte-li dnes zříceninou hradu Lanšperka, je vám smutno - zub času ničí zvolna, ale důsledně poslední zbytky bývalé české slávy. Nenechte zpustnout slavné místo“. Z této agitace jasně vysvítalo, že nacistický okupační režim pojmá a vykládá jako německé panství.

Na jaře roku 1943 pak zazněla veřejná výzva k opravě hradu. Následujícího roku v dubnu byl při

Klubu čes.turistů v Ústí ustanoven Sbor pro záchranu hradu Lanšperka. Následně si ústředí Klubu čes.turistů v Praze pronajalo na 99 let od lanšperské obce zbytky hradu.

V čele Sboru byl Jindřich Nygrín, úředník ČSD, bývalý starosta, ale hlavně městský archivář a regionální historik. Iniciátor a autor mnoha historických prací o Ústí a jeho okolí. Jednatel byl zvolen Jaroslav Pírk, úředník a zapálený historik amatér. Pokladníkem se stal obchodník Karel Vajgl. Sbor si zvolil za cíl zachránit na hradě to nejnuttnější - to bylo zdívo. Vlastenecký zápal zachránit památku staré české slávy sehrál svoji roli v tom, že už na konci května 1944 byla za účasti hostů z Pardubic, Náchoda a Hradce Králové zpřístupněna první, do té doby neznámá, klenutá sklepní místnost, ve které mělo být v budoucnu zřízeno lapidárium pro nalezené předměty a doklady hradní architektury. Práce byly ukončeny v listopadu roku 1944. Nová místnost a celý hrad byl zpřístupněn každou neděli za malý poplatek.

Těmito pracemi vlastně lidé v těžkých dobách německé okupace naplňovali výzvou otištěnou ještě v Letopisech: „Učme se sloužití svému národu. Je to nejkrásnější, nejvyšší a nejsvětější z našich snah“.

Do pokračování prací zasáhly události na jaře 1945. Osvobození bylo velkým podnětem k aktivitě. Sbor se snažil udržet zájem o „staroslavny hrad Lanšperk“. Uspořádal společně s Klubem čes.turistů pod záštitou ONV Ústí 15.června 1945 manifestaci na Lanšperku. Nacionalistické pojetí zůstávalo stále v popředí myšlenek, které se objevovaly na výzvách Sboru pro záchranu hradu.

Sbor vydal roku 1946 brožuru Jindřicha Nygrína „Hrad Lanšperk - Stručný přehled dějin hradu a jeho podhradí“. V nabídce brožury se opět psalo o Lanšperku jako „památníku to staré české síly, moci a vědění širého kraje východních Čech“.

HRAD LANŠPERK
STRUČNÝ PŘEHLED DĚJIN HRADU
A JEHO PODHRADÍ

Toto zjednodušené nacionalistické pojetí bylo vlastně součástí výkladu, kterému unikaly ostatní důležité aspekty tehdejšího systému. Toto opomíjení historických pramenů, které nebylo jenom zde, mělo své závažné důsledky i v blízké budoucnosti. Členové Sboru si nutně museli připadat sevřeni v poloze mezi dvěma světy, které na ně doléhaly svými těžkými nárazníky, mezi světem minulosti a světem současnosti.

Sbor pro záchranu hradu Lanšperk nebyl vlastně samostatným spolkem. Spolky po roce 1945 byly činné pouze do počátku padesátých let a pak převzaly funkci spolků celonárodní společenské organizace. Záchranné práce na hradě byly v roce 1953 obnoveny. Po částečném odklizení sutin a zajištění zdíva, upravení cesty z podhradí do nitra hradu, práce skončily. Koncem roku 1953 byl hrad převeden do majetku Krajského národního výboru v Pardubicích.

A tak skončila vlastně první etapa prací pro záchranu hradu. Její myšlenková nacionalistická náplň, o které můžeme říci, že příliš vnašela naše kategorie problémů z morálních hodnot do minulosti, sehrála svoji pozitivní roli v době okupace. Pokud šlo o vlastní záchranu hradu nebylo vinou Sboru, že mu doba nepopřála stihnout všechna předsevzetí.

Nejcennějším dokladem minulosti a kulturní vospělosti národa jsou památky, mezi kterými svou nápadností vynikají památky stavební. Poskytují nejen svědectví o práci a životě našich předků, ale tvoří jedinečný mezigenerační most přes řeku času. Památky jsou vskutku kamennou pamětí národa. Tato otevřená učebnice dějepisu nám může poskytnout vzrušující poučení o spletitých cestách české historie, je však třeba se naučit v ní správně číst. Historik by měl vyličit nebo analyzovat minulost a být si vědom toho, že historie je především diskuze o minulosti a že pluralita interpretací je jediný zákon. Neměla by však být nikdy, ani v dobrém úmyslu, zneužívána výklady podle současné potřeby.

(V textu ukázky z brožury J.Nygrína z roku 1946)

Nejen sborová slavnost Lanšperk 95

Sbor pro záchranu hradu Lanšperka uspořádal 16. září 1995 slavnost, kterou si připomněl 710 let od první písemné zprávy o Lanšperku a 50 let od prvního svobodného shromáždění našeho předchůdce, prvního Sboru.

Cílem slavnosti bylo připomenout nejen historické události hradu Lanšperka, ale také s určitou okázalostí ukázat existenci nového občanského sdružení, které vzniklo po listopadu 1989 s odkazem na tradice. Tedy v době, kdy po hluboké devastaci národa

si člověk začal pomalu a jistě uvědomovat volnost projevu a své realizace.

Spolky byly a jsou subjektem vytvářejícím národní sebevědomí. V našem případě vzrůstá sebevědomí a vědomí sounáležitosti v regionu. Po částečném hledání bylo potřebné představit se svému okolí - méně či více chápajícimu. Návaznost na tradice a hodnoty předků sejevila tím nejlepším počátkem.

Slavnosti byly v Čechách a na Moravě vždy významnou součástí kulturního a společenského života vesnice. Ve spolkových slavnostech se v různé míře uplatňovaly projevy tradiční lidové kultury. Ve slavnostech se zveřejňovaly ideje pořadajících sdružení, jeho snahy a vztah k okolí. Nezbytnou součástí byly i slavnostní průvody. Pokládaly se téměř za samozřejmost. Průvod tvořil pevnou součást programu, byl předehrou dění a měl vzbudit zájem diváků. Svou velikostí svědčil o síle a významu pořadajících sdružení. Konkrétní místo patřilo agitační a propagační funkci - formativní složka pozitivního náhledu veřejnosti na pořadatele. Průvody měly také charakter přehlídky. Sdělnost průvodu (o koho jde, co říká, o co půjde) bývala vyjádřena ve znacích, v alegoriích atd. Účastníci se seberealizovali.

Sbor pro záchranu hradu Lanšperka musel samozřejmě vycházet ze svých reálných možností. Velice důležitým momentem slavnosti Lanšperk 95 bylo uvedení spolkového sborového praporu, který je

svou romantickou náplní typický pro celou snahu Sboru - záchranu hradní zříceniny Lanšperk. Prapor symbolizuje historická fakta i místní lidovou slovesnost. Stvrzuje fakt, že spolek úspěšně prožil první období své činnosti a upevnil se. Sbor pro záchranu hradu Lanšperka je prvním sdružením, které v části obce - v Lanšperku - vlastní svůj prapor. Obec Dolní Dobrouč má spolkovou činnost mnohem bohatší, což ovšem vyplývá nejen z počtu obyvatel, ale i z vyššího ekonomického zázemí. Zkušenosti dolnodobroučských naděnců bylo využito. Nebyt pochopení mnohých obyvatel Dolní Dobrouče, naše slavnost by byla o mnohé ochuzena.

Praporem se Sbor pro záchranu hradu Lanšperka stal právoplatným nositelem určité tradice, kterou může předat.

(rd)

(Literatura: Svobodová, B.: Slavnost svěcení spolkového praporu jako projev národně politické aktivity na přelomu 60. a 70. let 19. století v Praze. In: Dokumenta Pragensia XII. Pražské slavnosti a velké výstavy. Archiv hl. města Prahy, Praha 1995, s.203-214, Havránek, J.: Slavnostní průvody. Slovácké muzeum, Uherské Hradiště 1994, s.165-180, Večerková, E.: Průvody ve spolkových slavnostech v meziválečném období. In: tamtéž, s.165-180)

*Svěcení sborového praporu 16.9.1995
foto: Lidmila Popová*

Doba nám moc nepřeje ...

Česká republika se ráda chlubí svými historickými a kulturními památkami. Je pravdou, že díky časům, kdy český stát v dějinách něco znamenal, se dochovaly hrady, zámky, tvrze, kláštery a kostely, které by nám mohl kdekdo závidět.

Ale stará pravda říká, že čím více něčeho máme, tím méně si toho vážíme. A tak jsme svědky ničení a rozkrádání kulturních a historických hodnot, které nám zanechali naši předkové. Je zbytečné psát o církevních stavbách, ve kterých už není co vzít. Jen povzdechnout si lze nad počínáním zlodějů, kteří když nemohou cenné rukopisy prodat, hodí je do řeky. To vše je nelegální chování, které by mělo být postižitelné zákonem. Zloděj ví, že to, co dělá, je trestné, že bude-li přistižen, bude i potrestán.

Chtěl bych se však zamyslet nad něčím jiným. Jak se k památkám chovají ostatní lidé? Ti, kteří své chování považují za normální a nepřekračující platné normy? Podívejte se kolem sebe: na kterém hradě nebo v které přírodní rezervaci nejsou vyšlapané cestičky mimo oficiální stezky, poházené papírky a plechovky, poškozené informační tabule, stěny budov poškrábané od návštěvníků? Kolik jen kolem sebe můžeme vidět necitlivých přestaveb historických památek? Kolik lidí památkový úřad chápe jako úřednickou přítěž a nikoli jako partnera ve snaze o zachování atmosféry a malebného rázu našich měst a obcí? Kolik náměstí ztratilo své kouzlo díky sklu a kovu pyšných bank a úřadů?

Žijeme v době, která si asi neuvědomuje bohatství, jež nás obklopuje. Současná materiální a konzumní společnost zapomněla na duchovní rozměr života. Bylo by ale škoda, aby Čechy o svou atmosféru přišly. Proto je i pár nadšenců, kteří se snaží snad lidem trošku otevřít oči, nebo alespoň něco uchovat pro doby, které si budou více vážit odkazu svých předků. Možná, že jejich činnost úplně nezapadne i v dobách, kdy si parlament přivlastňuje největší skvosty Malé Strany, aby v nich mohl zřídit kanceláře.

Libor Kubišta

Sbor není zdaleka jediný

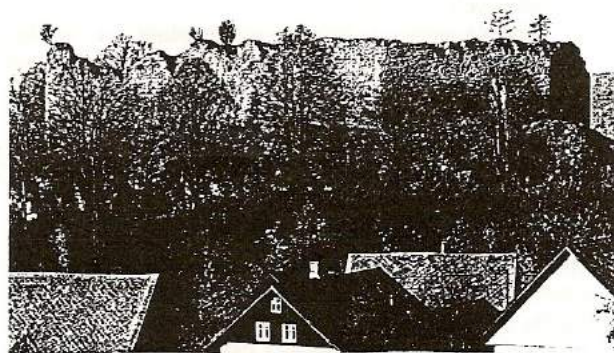
Sbor pro záchranu hradu Lanšperka není jedinou organizací podobného druhu v České republice. I když zatím nemáme bližší vlastní informace o jiných právnických subjektech, přesto je udivující, kolik existuje nadšenců.

Co by kamenem dohodil, lze spatřit práci skupiny mladých lidí na sousedním hradě Žampachu, které vede Mgr. Miroslava Cejpková. Naše sdružení se seznámilo s panem Hirschem, organizátorem Sdružení pro záchranu hradu Kumburku. O informace jsme se podělili s Albertem Loydlem z hradu Sklabiňa na Slovensku, s muzeem Fojtství z Kopřivnice. V loňském roce jsme se dozvěděli o Nezávislé památkové unii (NPU), která sdružuje rovnoprávné spolky, zájmová sdružení, kluby s vlastní právní subjektivitou i individuální členy. První sněm NPU se konal 1.12.1990. V roce 1991 navázala NPU spolupráci s evropskou památkovou organizací Europa nostra -

vznikla v roce 1963. Za komunistické vlády nebylo možné, aby se vlastivědné a památkové organizace spojily. Kulturní dědictví bylo po celá desetiletí zanedbáváno. Platila směrnice sovětského vzoru, kdy na jedné straně byly některé vybrané ukázkové objekty a na straně druhé byla většina památek ponechána zubu času a osudu.

Sbor pro záchranu hradu Lanšperka počítá se vstupem do NPU. Prozatím je Sbor v roli pozorovatele. Snaží se získat další zkušenosti. Rozhodně nechce být pasivním členem. Svými aktivitami se plně zapojuje do kampaně na ochranu památek, kterou podporuje Europa nostra. S mottem časopisu Dědictví Koruny české, který informuje o činnosti NPU - „Nikdy nemůže být člověk současnosti dost vděčný za to, co vytvořily generace našich předků v minulosti“ - lze jen souhlasit.

(rd)

Práce na hradě Lanšperku

Sbor pro záchranu hradu Lanšperka si za hlavní cíl své činnosti vytkl zachování hradu Lanšperka pro příští generace. V roce 1993 byl zpracován projekt na konzervaci hradu, která by měla probíhat v několika etapách. První etapa zahrnuje veškeré přípravné práce, druhá sanaci a rekonstrukci nadzemního zdiva. Ve třetí etapě by měl proběhnout rozsáhlý archeologický výzkum celého hradního areálu a současně konzervace odkrytého zdiva. Časový harmonogram je rozvržen na 15-20 let.

Během prvních tří let existence Sboru byla prakticky dokončena etapa první a bylo započato s konzervací nadzemních částí zdiva.

Velkým problémem, dosud nevyřešeným, je přístupová komunikace. Úzká cestička, vedoucí z vesnice do druhého hradního příkopu, má velké převýšení a pro dopravu stavebního materiálu je zcela nevhodná. V horní části byla rozšířena na 1,5m, v dolní části to vzhledem k majetkoprávním poměrům nebylo možné. Řešením by mohlo být zřízení provizorní širší cesty s menším převýšením na místě středověkého vjezdu do hradu na severní straně hradního příkopu.

V roce 1953 zanikl první Sbor pro záchranu hradu Lanšperka, celý areál nebyl od té doby pravidelně udržován a zarostl bujnou vegetací. Hned v prvním roce existence nového Sboru byl odstraněn porost včetně vykácení listnatých stromů na části východního svahu kopce. Tato činnost se opakuje prakticky každoročně, bez použití chemických prostředků.

V souladu s projektem byl v severní části druhého hradního příkopu postaven dvouprostorový dřevěný přístřešek pro ukládání nářadí a materiálu. Jeho větší část je pobita pletivem, menší byla, díky dvouleté nevyřízené objednávce falcovaných prken u pily v Dolní Dobrouči, dokončena teprve letos. Za přístřeškem ve svahu je ukryta polní latrína.

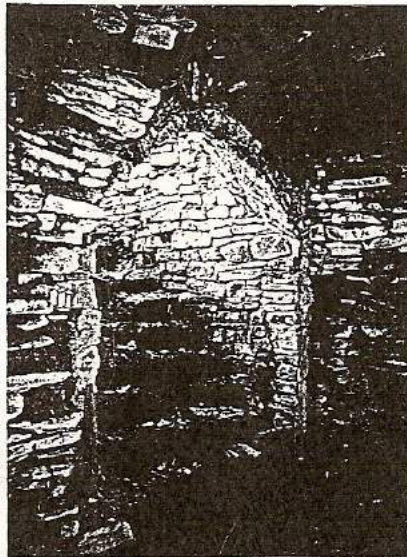
V horní části hradu na jižní straně nádvoří stojí stavba podobná přístřešku dolnímu - lapidárium. Zde jsou uskladněny kamenicky opracované části ostění oken a dveří, chráněné před vlivy počasí plechovou střechou a před nenechavými návštěvníky pletivem. Všechny architektonické články byly na místě nálezu vyfotografovány, očíslovány a jejich poloha zakreslena do mapy. Lapidárium má názorně ukázat veřejnosti estetickou a řemeslnou vyspělost středověkých stavitelů.

Na místech, kde by mohlo dojít ke zranění návštěvníků a kde by jejich pohyb způsoboval destrukci zdiva, byly umístěny cedulky se zákazem vstupu. Na severní straně příkopu u cesty je cedulka s pokyny pro návštěvníky. Již několikrát jsme našli všechny cedulky vandalsky poničeny, plech zohýbán a písmena seškrábána.

Do první fáze prací patří také příprava stavebního materiálu. Vše potřebné, písek, vápno, voda, dřevo, lešení atd., musí být vyneseno nebo vyvezeno v kolečkách po již zmíněné nevyhovující cestě druhého hradního příkopu. Celá trasa od místního pohostinství,

kde je přivezený materiál skládán, až k dolnímu přístřešku činí cca 230 m. Při samotném zdění se ručně namíchaná malta opět vyváží po podobně prudké cestičce od přístřešku do jádra hradu.

Po ukončení přípravných prací jsme mohli přikročit k samotné konzervaci a částečné rekonstrukci hradebního zdiva. V roce 1994 se aktivita soustředila na spárování v jižním rohu východního paláce a na zabezpečení spodní části „okna“ a zdiva na vnější straně pod ním. V paláci se nám podařilo vyspárovat 20m². Pod „oknem“ jsme doplnili velké množství kamenů, vypadaných především vinou návštěvníků, kteří se tudy snažili vylézt na hrad. Na vnější straně „okna“ byla postavena nízká zídka, zabraňující neukázněným turistům, kteří nerespektují zákaz vstupu, vypadnout otvorem do příkopu. Zároveň znemožňuje i zmíněné lezení „oknem“. Plocha hradby pod oknem i zídka byly vyspárovány. Při veškerých zednických pracích na hradě se používá kvalitní vápenná malta a původní materiál (opuka). Spárování se provádí se zapuštěním cca 10 mm.

V minulém roce pokračovaly práce opět v paláci. S použitím provizorního dřevěného lešení jsme vyspárovali část rohu paláce. První částečnou rekonstrukcí byla stavba zřícené pravé strany vchodu do sklepa. Levá zeď se zachovala a pravá je její přesnou kopií. Dbali jsme na vytvoření kamenných linií i na odstoupení zdi v horní části pro klenební patku. Po závěrečném vyspárování jsou strany sklepního vchodu od sebe nerozeznatelné.

Letos nás čeká kromě průběžného sestřihání keřů, kosení trávy a celkové údržby hradního areálu, vývoz potřebného materiálu, hlavně písku, a zednické práce. Budeme pokračovat ve spárování. Nemine nás ani rozkreslení jednotlivých architektonických článků a zhotovení plánu a dokumentace na opravu sklepa. Velké ulehčení nám přinese slibované zavedení elektřiny a vody k dolnímu přístřešku. Stejně jako v předešlých letech se budeme zabývat také drobnějšími

úkoly, spojenými se záchranou hradu, které zde s ohledem na rozsah článku nelze prezentovat.

Veškeré práce jsou prováděny mladými lidmi, členy Sboru nebo jeho příznivci, bez nároku na mzdu a na vlastní nebezpečí o víkendech a letních prázdninách. Lidé, kteří si něco takového vyzkouší na vlastní kůži, nebudou se jinde zajisté chovat vandalsky a získají k práci druhých i k práci svých předků obdiv a úctu.

(Rek)

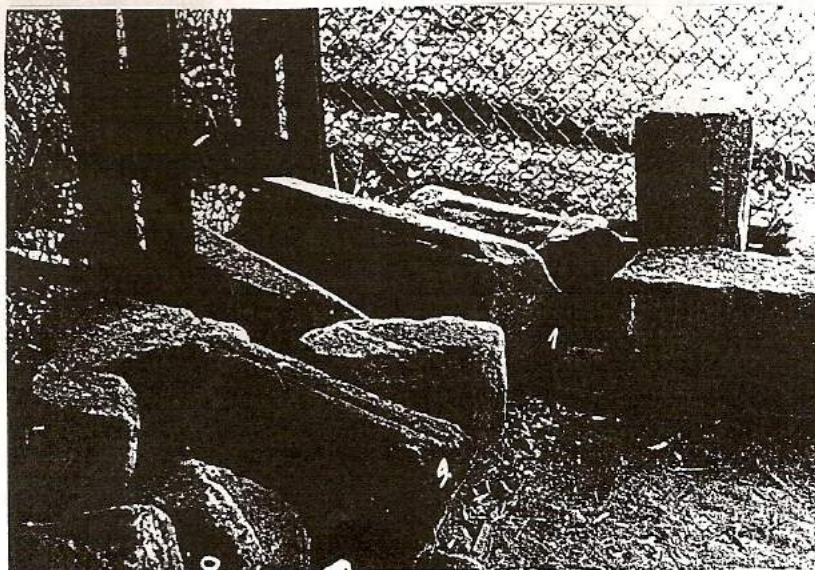

Vypovídací hodnota hradu Lanšperka

Snahou členů Sboru je kromě pomoci při údržbě a zpomalení rozpadávání zdiva také práce popularizační. Stranou dění by neměla zůstat ani stránka výzkumu, pomoc při jeho realizaci, formulování různých teorií a myšlenek, byť třeba naivních a amatérských. Profesionálové nemohou zvládnout vše.

Seznam majitelů Lanšperka a panství je znám, své, i když krátké, slovo k typologii a architektuře Lanšperka řekl jeden z největších současných kastellologických odborníků PhDr. Tomáš Durdík, DrSc. Je nesporné, že mnohé otázky by zodpověděl celkový archeologický výzkum. Snad ne vše vyřkli historikové. Současná kastellologie, stále více populární a specializující se, stojí před nemalými úkoly, ale také překážkami. Přední místo zaujímá typologie hradů a s ní spojené souvislosti. Hrad Lanšperk není rozpracován jako feudální sídlo ve vztahu k systému osídlení. - Má své místo v panovnické hradové politice. - Dosud jsou mlhavé představy o provozu a hospodářství hradu, o jeho mocenské a politické funkci v daném území, panství. První krůček v podobě zaměření hradu Archeologickým ústavem Akademie věd ČR byl udělán.

(rd)

Aktuality Sboru pro záchranu hradu Lanšperka

Brigády

Pravidelné brigády na hradě se konají od dubna do října vždy poslední sobotu v měsíci. Do konce roku na ně připadají dny 27. červenec, 31. srpen, 28. září a 26. říjen. V případě nepříznivého počasí (trvalý déšť) se brigáda překládá na následující sobotu. Brigády začínají v 9 hodin a končí okolo 14. hodiny. Zúčastnit se může každý, jsou připraveny i méně náročné práce.

Kromě toho se uskuteční dva pracovní týdny v létě (od 3. do 18. srpna), kdy bude na hradě činnost organizována denně. Informace je možné získat v sídle Sboru.

Od 26.7. do 4.8. budou na hradě pracovně trávit své prázdniny příznivci Lanšperka z hnutí Brontosaurus, kterým se zalíbilo na našem hradě minulý rok.

Letos bude kromě obvyklé údržby (posekání trávy, úklid) probíhat spárování dochovalých zdí, což je příjemná práce, kterou může při troše šikovnosti zvládnout každý.

Divadlo na hradě

Stalo se již tradicí, že v létě zavítá na Lanšperk kočovná divadelní společnost Možná. Po úspěchu loni a předloni se plánuje představení i letos, přibližně mezi 20. a 30. srpnem.

Výstava Václava Mačáta

Na podzim, v první polovině září Sbor ve spolupráci se Státním okresním archivem Ústí nad Orlicí uspořádá výstavu scénických návrhů pardubického výtvarníka, člena Sboru, Václava Mačáta. Sbor tím chce přispět k oslavám kulatého výročí divadelního souboru Vicena v Ústí nad Orlicí.

Grafické listy Jana Koblého III

U příležitosti výstavy p. Mačáta Sbor pro záchranu hradu Lanšperka vydá poslední sadu grafických listů Jana Koblého. Bude tak uzavřen cyklus romantických zátiší z Ústí na přelomu 19. a 20. století, které zachytil ústecký kantor, rodák z Lomnice nad Popelkou, Jan Koblé.

Almanach skupiny LA

Na valné hromadě Sboru byli členové informováni o založení umělecké skupiny LA. Tato skupina se chce poprvé představit vydáním almanachu, který bude obsahovat jejich literární a výtvarné práce. Veškeré snahy jsou směřovány k tomu, aby almanach spatřil světlo světa do konce září.

Pokračuje natáčení propagačního videofilmu o lanšperském hradu.

Fotografická soutěž

Sbor pro záchranu hradu Lanšperka vyhláší fotografickou soutěž „Z lanšpersko-lanškrounského panství“. Temata: 1. Historické památky lanšpersko-lanškrounského panství, 2. Poetika a krásy lanšpersko-lanškrounského panství, 3. Nešvary lanšpersko-lanškrounského panství. Zúčastnit se lze s černobílými, barevnými fotografiemi a diapozitivy, lze zasílat jednotlivé snímky i seriály. Počet fotografií od jednoho autora ani formát není omezen. Uzávěrka fotografické soutěže bude 31. června 1997, porota do 15. července, vyhlášení výsledků 30. července. Nejlepší fotografie budou odměněny a vystaveny ve Státním okresním archivu na podzim 1997.

Fotografie označené jménem autora a adresou zasílejte do sídla Sboru (na adresu redakce).

(Fotografie: s.5 Lidmila Popová, Libor Kubišta, s.6 Libor Kubišta, s.7 Radim Dušek - uloženy ve fotoarchivu Sboru)

Sborové listy. Příležitostník Sboru pro záchranu hradu Lanšperka. Adresa redakce: Sbor pro záchranu hradu Lanšperka, Lanšperk 55, 561 01 Hnátnice. Redakční rada: Doc. Ing. Ladislav Maixner, CSc., Ing. Libor Kubišta, Bc. Daniel Kamas. Jazyková korektura: Mgr. Eva Biedermanová. Technická redakce: Mgr. Radim Dušek, Bc. René Klimeš, Ing. Libor Kubišta. Podepsané příspěvky nemusí odpovídat stanoviskům redakce, za obsah odpovídají autoři. Rukopisy a fotografie se nevracejí.

Vychází s pochopením a podporou Nadace A. Tento výtisk byl vydán 23. července 1996.

